:סעיף גן

פה ב טוש"ע י"ל סי׳ רמנ

מוסף רש"י באמה כליא עורב. מדלמות של אחה על אחה היו עושין והן חדין כסכין סביבותיהם ומסמריו חדיו מליסב (שבת צ. וכעי"ז מנחות קז. וערכין ו.) ל"ל כליל עורב מונע העורבים כמו (תהלים מ) לא תכלא שאכלו ושתו בחנוכת הבית כדכתיב את החג שבעת ימים ושבעת ימים (שבת ל.). דבקו שערים. של לכית קדשי הקדשים (ברכות וכנה איכא כ"ד וחוהדריו כתובים בתפלת שלמה עד ויש אומרים כ"ד ברכות דתענית ולא נהירא שבת ל.). שונאי דוד. משפחת שאול ושמעי וכיולא

לכת שכע (שם).

רבינו חננאל מותרין בערב הרגל. קשיא לכולהו. ופרקינן מאן דאמר משום שמחה [עיקר שמחה] חד יומא הוא, והוא יום הכנסת הכלה בערב יום טוב. וכן נמי שאנו. בוב.ב ל) כר׳ אבא דאמר עלת כלתא נפקת טרחותא, מאז דאמר משום פריה ורביה, לחד יומא לא משהי נפשיה. ומנא לן דאין דכתיב ויעש שלמה את החג וכל ישראל עמו קהל הוהג וכל ישו אל עמו קות גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים לפני ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ואסיקנא, מדמייתר קרא, מכדי כתיב ארבעה עשר שמחת חינוך לבד ושמחת אמר ר' יוחנן אותה שנה לא צמו ביום הכיפורים. . דכתיב שמחה ואין שמחה . בלא אכילה. מאי דרוש, קל וחומר, ומה משכז קל ווווכוו, וכווו כושכן שאין קדושתו קדושת עולם דהא יש אחריו קדושה, וקרבן הנשיאים איסור סקילה והקריבו וביום דכתב קרא למה לי. אלא ללמד מה יום רולו רצוף אף שנים עשר כולן

מוחרין לישא ערב הרגל. כלומר מותר לכתחלה ואע"ג דשבעת ימים של סעודה יהיו ברגל: עיקר שמחה. דנישואין חד יומא ובשאר יומי לא חשיב מערב שמחה בשמחה: עיקר טירחא. דנישואין ביום ראשון דנישואין: לחד יומא לא משהו אינשי. כלומר כיון שאינו יכול להתחיל אלא בערב הרגל אין מתחינין עד הרגל דדלמא מתרמי מלחא דלא מלי מתחיל בערב הרגל ולא מתחיל כל הרגל: ועביד ז'. יומי שמחה להכא ולהכא לחנוכת הבית ולרגל: **ודלמא מינטר לא נטרינו**. נישואין עד הרגל כי היכי דלא נטר שלמה אבל אי מתרמי

איבעי ליה למינמר עד החג. כדי שלא יתבטלו ישראל ממלאכתן כל כך: איבעי ליה לשיורי באמה בליא עורב. שלא היה לורך הבנין כ"כ ואע"פ שהוא מהבנין כדי שלא יביאו הטומאה אין זה לורך כל כך וגם בשעת הבנין בזמן שלא היה השכינה שורה בו לא היה צורך ":

א מותריז לישא ערב הרגל השיא לכולהו לא קשיא למאן דאמר משום שמחה עיקר שמחה חד יומא הוא למ"ד משום מירחא עיקר מירחא חד יומא הוא למ"ד משום ביטול פריה ורביה לחד יומא לא משהי איניש נפשיה ודאין מערבין שמחה בשמחה מגלן דכתיב יויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים [לפני ה' אלהינו] שבעת ימים

וְשַבעת ימים ארבעה עשר יום ואם איתא דמערבין שמחה בשמחה איבעי ליה למינטר עד החג ומיעבד שבעה להכא ולהכא ודלמא מינטר לא נטרינן והיכא דאתרמי עבדינן איבעי ליה לשיורי פורתא שיורי בנין בהמ"ק לא משיירינן איבעי ליה לשיורי 6 באמה 6 כליא עורב אמה כליא עורב צורך בנין הבית הוא אלא מדמייתר קרא מכדי כתיב ארבעה עשר יום שבעת ימים ושבעת ימים למה לי שמע מינה הני לחור והני לחור א"ר פרגר א"ר יוחנז אותה שנה לא עשו ישראל את יום הכפורים והיו דואגים ואומרים שמא נתחייבו שונאיהן של ישראל כלייה יצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא מאי דרוש אמרו קל וחומר ומה משכן שאין קדושתו קדושת עולם וקרבן יחיד דוחה שבת דאיסור סקילה מקדש • דַקרושתו קדושת עולם וקרבן צבור ויום הכפורים דענוש כרת לא כ"ש אלא אמאי היו דואגים התם צורך גבוה הכא צורך הדיום הכא נמי מיעבד ליעבדו מיכל לאָ ניכלו ולא לישתו אין שמחה בלא אכילה ושתיה ומשכן דדחי שבת מנלן אילימא מדכתיב 2 ביום הראשון 3 וביום השביעי דלמא שביעי לקרבנות אמר רב נחמן בר יצחק אמר קרא ביום עשתי עשר יום מה יום כולו רצוף אף עשתי עשר כולן רצופין ודלמא ימים הראויין כתיב קרא אחרינא בביום שנים עשר יום מה יום כולו רצוף אף שנים עשר יום כולן רצופין ודלמא הכא נמי ימים הראויין אם כן תרי קראי למה לי ומקדש דדוחה יום הכפורים מגלן אילימא מדכתיב ארבעה עשר יום ודלמא ימים הראויין גמר יום יום מהתם יצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא ומנלן דאחיל להו דתני תחליפא י 6 ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי לב על כל המובה אשר עשה ה' לדוד עבדו ולישראל עמו לאהליהם שהלכו ומצאו נשיהם במהרה שמחים שנהנו מזיו השכינה ומובי לב שכל אחד ואחד נתעברה אשתו בבן זכר על כל המובה שיצתה בת קול ואמרה להם כולכם מזומנין לחיי העולם הבא לדוד עבדו ולישראל עמו בשלמא לישראל עמו האחיל להו עון יום הכפורים אלא לדוד עבדו מאי היא אמר רב יהודה אמר רב 🌣 בשעה שביקש שלמה להכנים ארון למקדש דבקו שערים זה לזה אמר שלמה עשרים וארבע רננות ולא נענה פתח ואמר י שאו שערים ראשיכם וגו' ולא נענה כיון שאמר 3 ה' אלהים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך מיד נענה באותה שעה נהפכו פני שונאי דוד כשולי קדירה וידעו הכל שמחל לו הקב"ה על אותו עון ר' יונתן בן עסמיי ל ורבי יהודה בן גרים תנו פרשת נדרים בי ר' שמעון בן יוחי איפטור מיניה באורתא לצפרא הדור וקא מפטרי מיניה אמר להו ולאו איפטריתו מיני באורתא אמרו ליה למדתנו רבינו - תלמיד שנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת שנאמר ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וכתיב יוביום עשרים ושלשה לחדש השביעי שלח את העם אלא מכאן לתלמיד הנפטר מרבו ולן באותה העיר צריך ליפטר ממנו פעם אחרת א"ל לבריה בני אדם הללו אנשים של צורה הם זיל גביהון דליברכוך אזל אשכחינהו דקא רמו קראי אחדדי כתיב יי פלם מעגל רגלך וכל דרכיך יכונו וכתיב יי אורח חיים פן תפלם לא קשיא כאן במצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים

ליה עביד: אי הכי. דהיכא דאי איקרי ליה עביד איבעי ליה לשיורי בבנין עד הרגל כי היכי דליתרמי ליה חנוכת הבית ברגל: אמה כליא עורב. הגג כלה ומקלר למעלה עד כאמה ומחפין אותו שם בברזל ובמסמרים כדי שלא ישבו העורבים עליו זהו לא חשיב כבנין: ודלמא אמה כליא עורב נמי לורך בנין הוא. להכי לא שייריה. אלא כל היכא דאיתרמי ליה לנישואין ברגל לא ידעינן מנלן דלא עבדינן: שמע מינה הני לחוד. דלח מלי למיעבד ליה ביחד אפילו מתרמי: לא עשו ישראל יום לפורים. לפי ששבעה ימים שלפני סוכות כל יום עשו שמחה ומשתה דכתיב ויעש שלמה בעת ההיא את החג שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום: וקרבן יחיד. של נשיאים: דאיסור סקילה. דחמור מכרת: וקרבן לבור. דמה שהיו מקריבין בימי חנוכת הבית קרבן לבור הוא: הסם. במשכן דגבוה הוו קרבנות: הכח. בחנוכת הבית להדיוט משתה: הכח נמי ליעבדו. קרבנות מיכל לא ליכלו: ביום השביעי. ומשמע לן יום ז' היינו שבת: דלמה שביעי לקרבנות. שחם הקריב נשיא ששי בערב שבת מקריב נשיא שביעי באחד בשבת ומאי שביעי שביעי לקרבן נשיא: ביום עשתי עשר יום. האי יום יתירא משמע מה יום רלוף שאין בו הפסק אף כולהו י״א יום רצוף דליכא הפסק בינתיים אפילו בשבת: דלמא ימים הראויין. למשתה עביד משתה לאפוקי יום הכפורים: גמר יום יום מהתם. מנשיאים דמשכן דגמרינן מתרי קראי דהוו רלופים אפילו בשבת אף משתה דחנוכת הבית הוו י"ד רלופים ואפילו [ביוה"כ]: כ"ד רננות. כתיבי בפרשה יי בין רנה ותחנה ותפלה ובקשה י: פרשת מסכת נדרים: ביום נדרים. השמיני. של חג היינו בעשרים ושתים: וכתיב וביום עשרים ושלשה. אלמא דבעשרים ושתים ובעשרים ושלשה איפטרו מיניה: של צורה. כלומר חכמים: פלם מעגל רגלך. כלומר שקול מצות ועיין בהן איזו מלוה גדולה ועשה הגדולה: וכסיב ארח חיים פן תפלס. דמשמע כל מלוה שתבא לידך עשה אותה בין גדולה בין קטנה ואל תניח קטנה מפני הגדולה: מלוה שחפשר לעשותה ע"י חחרים. תפלס פלס מעגל רגלך שתעשה

אתה הגדולה וחבריך יעשו קטנה:

ובמלוה

ל) [שבת 5. ערכין ו. ע"ש מנחות קז.] מדות פ"ד מ"ו, ב) ושבת ל. ע"שו. ג) שבת ל. סנהדרין קו:, ד) שבת לג:, ד) [מלכים א ח], 1) במ״א ד) [מלכים א ח], 1) במ״א ליתא ובקשה, 1) [עי' תוספות שבת ל. ד"ה מכליא ותוס' מנחות קז. ד"ה כליא ובערכיו ו. ד"ה כגוו].

תורה אור השלם 1. ויעש שלמה בעת ההיא את החג ַיִּיוּיִיּאָ אֶנוּר נֶינִיְּוּג וְּבְֻּּּר יִשְּׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּרוֹל מִלְבוֹא חֲמָת עֵד נַחַל מְצְרֵיִם לְפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יְמִים וְשִׁבְעַת יִם: אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם: מלכים א ח סה

2. וַיְהִי הַמַּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קְּרְבָּנוֹ נַחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב לְמַשֵּה נַחְשׁוֹן בֶּן עַמִּינָדָב לְמַשֵּה וויניון. 3. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי נְשִׂיא. לְבְנֵי אֶפְּרָיִם אֱלִישְׁמְע בֶּן עַמִּיהוּד: במדבר ז מח עַמִּיהוּד: נְשִׂיא לִבְנֵי אֶשֵׁר פַּגְּעִיאֵל בּן עברן: במדבר ז עב 5. בְּיוֹם שְׁנֵים עְשָׂר יוֹם נשיא לבני נפתלי אחירע נִינָן: במדבר ז עח בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שָׁלַח את העם ויברכו את אָנר וְיָּצָּם וַיְבָּנֵי בּיְּי אָנּר הַפָּּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֱלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל רְבֵּילֵבְ אֲשֶׁר עֲשָׂה יְיָ לְדָוִד עַבְּדּוֹ וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ: מלכים א ח סו ַרָּאשִׁיכֶּם 7. שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶּם וְהִנְּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלְם ָּייָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד: . תהלים כד ז

8. יְיָ אֱלֹהִים אַל תְּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶיךּ זְכְרָה לְחַסְדֵי דְּוִיד עַבְדֶּךְ:

9. ובִיוֹם עֵשָׂרִים וּשָׁלֹשָׁה לחדש השביעי שלח את אָשֶׁר עְשָּׁה יְיָ לְדְוִיד וִלְשְׁלֹמִה וּלְיִשְׂרָאֵל יי די די הימים ב ז עמו: דברי הימים ב ז פלס מִעגַל רַגְלֶךְ

משלי ד כו ב. 11. ארַח חַיִּים פֶּן הְפַּלֵּס נָעוּ מַעְגָּלֹתֶיהָ לֹא תֲדְע:

הגהות הב"ח

(א) גמ' באמה כליא עורב. נ"ב לשון כלוי ומניעת ומניעת מלישב וכו פי׳ העורבי׳ הערוך אלא שכתב דבמקדש ראשון לא היה נריך כליא עורב ע"ש והתוס' בפרק ר' עקיבא כתבו דמוכח כאן שהיה במקדש ראשון כליא

גליון הש"ם

גמ' דקדושתו קדושת עולם. עיין שבועות דף טז ע"ב מוס' ד"ה קדושתו:

שקדושתו קדושת עולם דאין אחריו היתר, וקרבן צבור, ויום הכיפורים דאיסור כרת הוא, לא כל שכן דנידחי ליה. והיו דואגין שמא נתחייבו כלייה. דאמרי, התם במשכן לא דחו שבת אלא בהקרבת קרבנות דצורך גבוה נינהו אבל יום הכפורים דאסור באכילה ושתיה שהוא צורך הדיום. יצאת בל קול ואמרה להם כולכם מזומנים לחיי העולם הבא שלא נתכוונתם אלא למצוה. ומניין שמחל להם, שנא' ביום השמיני שלח את העם ויברכו את המלך וילכו לאהליהם, שהלכו ומצאו נשיהן טהורות. שמחים, שנהנו מזיו שכינה. וטובי לב, שכל אחד ואחד נתעברה אשתו זכר. על כל הטובה אשר עשה ה' לדוד עבדו, שהודיע לכל שמחל לו עון בת שבע ומיתת אוריה, שלא נענה שלמה בנו בעת שדבקו שערים זה בזה ולא נפתחו שיכנס הארון, אלא כשאמר ה' אלהים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך, מיד נודע לכל שמחל הק' לדוד עבדו אותו עון. ולישראל עמו, שיצאת בת קול ואמרה כולכם מזומנים לחיי העולם הבא. ר' יונתן בן עבראי ור' יהודה בן גרים תנו נדרים בי ר' שמעון בן יוחי, איפטור מיניה באורתא, בצפרא נמי אתו וקא מיפטרי, אמר להו ולאו כבר איפטריתו, (י)אמרו לו לימדתנו רבינו תלמיד הנפטר מרבו ולן וכו'. שדי לגבייהו בריה וליברכיה, אזל אשכחינהו דמפרשי פלס מעגל רגלך במצוה (שאי אפשר) לעשותה על ידי אחרים,